

Beleid dyslexie en dyscalculie

Onderwijs & Kwaliteit

AERES
VMBO

Versiebeheer

Titel	Protocol dyslexie en dyscalculie
Versienummer	1.0
Vastgesteld door	Instellingsdirectie
Eigenaar	Onderwijs & Kwaliteit
Herzien voor	n.v.t.

Voorwoord

Voor u ligt het protocol dyslexie en dyscalculie van Aeres. In dit protocol staat beschreven wat Aeres onder dyslexie en dyscalculie verstaat, de procedures die worden gevolgd bij dyslexie en dyscalculie, de begeleiding, het beleid aangaande het verlenen van vrijstellingen en de faciliteiten bij examens.

Het protocol is gebaseerd op voorgeschreven regels rond dyslexie en dyscalculie in het voortgezet onderwijs van het Ministerie van Onderwijs.

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1.	Basisondersteuning	5
1.2.	Definities	5
2	Dyslexie en dyscalculie	6
2.1.	Wat is dyslexie?	6
2.2.	Wat is dyscalculie?	6
2.3.	Signalering	7
2.4.	Verklaring dyslexie en/of dyscalculie	7
2.5.	Aanpassingen en hulpmiddelen	7
2.6.	Exameneisen	8

1 Inleiding

1.1. Basisondersteuning

Ondersteuning bij dyslexie en dyscalculie valt onder de basisondersteuning die door de school zelf wordt geboden. Deze basisondersteuning is hetzelfde voor alle scholen binnen een samenwerkingsverband, maar kan verschillen tussen samenwerkingsverbanden. Naast basisondersteuning wordt er ook aangegeven welke extra ondersteuning geboden kan worden. Deze extra ondersteuning kan verschillen tussen scholen. Om dit te realiseren ontvangen Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs hier geld voor. Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben wordt een ontwikkelingsperspectief opgesteld waarin de begeleiding die een leerling krijgt wordt beschreven.

1.2. Definities

Leerlingen: Alle leerlingen die op school staan ingeschreven.

Personeelsleden: Alle medewerkers die aan de school zijn verbonden.

School/locatie: Aeres VMBO en Aeres praktijkonderwijs met scholen in Almere, Buitenpost, Ede, Emmeloord, Heerenveen, Leeuwarden, Lelystad, Maartensdijk, Nijkerk, Sneek en Velp.

Schoolleiding: De directeur en teamleiders van de school.

2 Dyslexie en dyscalculie

2.1. Wat is dyslexie?

Aeres hanteert de volgende definitie:

“Dyslexie is een leerstoornis die zich kenmerkt door hardnekkige problemen met lezen, spellen of beide. Dyslexie is vaak erfelijk en onafhankelijk van intelligentie. Leerlingen met dyslexie blijven wat betreft schoolprestaties achter bij het niveau dat van hun verwacht mag worden. Hun prestaties zijn, ondanks inzet en ijver, niet in overeenstemming met hun vaak goede verstandelijke capaciteiten. Er zijn geen andere oorzaken die de leesproblemen kunnen veroorzaken. In Nederland heeft circa 4% van de bevolking een ernstige vorm van dyslexie.” (ministerie van Onderwijs)

Dit betekent dat het gaat om een ernstige lees- en/of spellingachterstand die hardnekkig is (automatiseringstekort), ondanks voldoende gelegenheid tot leren. Dit tekort uit zich in het voortgezet en onderwijs vooral bij complexere taken zoals lange teksten, functionele schrijfoopdrachten en bij het aanleren van lees- en schrijfvaardigheid in de moderne vreemde talen.

Hieruit volgt dat de leerling extra ondersteuning nodig heeft. Zowel op pedagogisch als cognitief gebied bij het volgen van de lessen, tijdens toetsen en examens en bij het maken van huiswerk.

Op iedere locatie van Aeres is een aanspreekpunt dyslexie aanwezig.

2.2. Wat is dyscalculie?

Aeres hanteert de volgende definitie:

“Dyscalculie is een rekenstoornis, waarbij de leerling een hardnekkig probleem heeft met het aanleren en het vlot en nauwkeurig ophalen en toepassen van reken-wiskundekennis. Bij een leerling met dyscalculie gaat het rekenen veel moeizamer dan op grond van zijn/haar totale intelligentie verwacht mag worden. Dat wil zeggen: de rekenachterstand komt niet overeen met het vermogen tot leren op andere gebieden, zoals taal.

Leerlingen met dyscalculie gaan ondanks veel en gericht oefenen (bijna) niet vooruit. Het automatiseren en memoriseren komt niet of slechts moeizaam tot stand. Er zijn geen andere oorzaken die het rekenprobleem kunnen verklaren. In Nederland heeft circa 4% van de bevolking een ernstige vorm van dyscalculie.”

Dit betekent dat het gaat om een ernstige rekenproblemen die hardnekkig zijn, ondanks voldoende gelegenheid tot leren. Dit tekort uit zich bij de leerling in weinig ruimtelijk- inzicht en getalbegrip.

Op iedere locatie van Aeres is een aanspreekpunt dyscalculie aanwezig.

2.3. Signalering

In de meeste gevallen wordt in het primair onderwijs al vastgesteld of een leerling dyslexie of dyscalculie heeft. Er is echter ook sprake van uitzonderingen, dit kan bijvoorbeeld te maken hebben met de cognitieve capaciteiten van een leerling of een anderstalige achtergrond.

Signalering van dyslexie en/of dyscalculie in het VO kan plaatsvinden:

1. op basis van informatie uit het basisonderwijs.
2. door observatie.
3. door afname van signaleringstoetsen zoals CITO of DIA in de brugklas.

2.4. Verklaring dyslexie en/of dyscalculie

In Nederland mogen de diagnoses dyslexie en dyscalculie alleen gesteld worden door professionals gekwalificeerd voor het uitvoeren van psychodiagnostisch onderzoek die beschikken over specialistische kennis op het gebied van leerstoornissen en onderwijsbelemmeringen die daarmee samen kunnen gaan. Daartoe is een academische graad in klinische (kinder- of jeugd-) psychologie of orthopedagogiek vereist, alsmede een erkende bekwaamheidsregistratie in de psychodiagnostiek, minimaal (op het niveau van) de BIG-registratie Gezondheidszorgpsycholoog. De K&J-registratie van het NIP en de registratie orthopedagoog-generalist (of diagnostiek) van de NVO voldoen hieraan.

Om binnen Aeres in aanmerking te komen voor vrijstelling(en) en/of faciliteiten bij examens dient Aeres in het bezit te worden gesteld van een kopie van de verklaring dyslexie en/of dyscalculie. De kopie van het rapport/de diagnose wordt opgenomen in het leerling-dossier. Van de leerlingen op Aeres met dyslexie en/of dyscalculie is bekend van welke faciliteiten ze gebruik mogen maken.

Bij een IQ < 70 wordt de diagnose dyslexie of dyscalculie over het algemeen niet gesteld.

2.5. Aanpassingen en hulpmiddelen

Aanpassingen en hulpmiddelen die gebruikt mogen worden door leerlingen met dyslexie en dyscalculie staan beschreven in de dyslexie- of dyscalculieverklaring.

Er zijn locaties van Aeres die bij leerlingen met dyslexie en/of dyscalculie met een faciliteitenpas werken. Deze pas leggen leerlingen op tafel bij het examen zodat examinatoren kunnen zien welke faciliteiten de leerling mag gebruiken.

Gebruik Spellingscontrole

In het VO hebben alle leerlingen die in het bezit zijn van een geldige dyslexieverklaring recht op het gebruik van spellingcontrole bij de schrijfexamens Nederlands en vreemde talen.

Kandidaten met dyslexie

- Nagaan of een of meerdere aanpassingen gewenst is: extra tijd, verklanking (claro read) en de tekst in Arial 12 met regelafstand van 1,5.
- Nagaan of de gewenste aanpassing voorzien is in de regelgeving en het standaard aanbod.
- Zo nodig (Daisy of spraaksynthese-)cd bestellen bij DUO (bij de algemene bestelling van examens).
- Voor digitale examens hoeft niets te worden besteld.
- Digitale woordenboeken, spelling- en grammaticakaarten zijn niet toegestaan.
- Aanpassingen inclusief eventuele tijdverlenging zo spoedig mogelijk melden bij inspectie via het ISD.

Kandidaten met dyscalculie

- Nagaan of het rekenwerk in het examen tijdverlenging (max. 30 minuten) noodzakelijk maakt.
- Nagaan of gebruik standaard rekenkaart gewenst is.
- Aanpassing melden aan inspectie via het ISD.
- Extra informatiemateriaal is niet toegestaan.

2.6. Exameneisen

De exameneisen zijn voor alle leerlingen hetzelfde, ook voor leerlingen met dyslexie en/of dyscalculie. De aanpassingen gaan over de wijze van examineren en niet over de exameneisen (inhoud van het examen) zelf.

Wat faciliteiten betreft hebben examenkandidaten recht op de faciliteiten die zijn vastgelegd in de landelijke richtlijnen. Op basis van artikel 3.54 van het Uitvoeringsbesluit WVO hebben eindexamenkandidaten op grond van handicap of ziekte, indien er een deskundigenverklaring is die door een ter zake kundig psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld, tijdens het eindexamen recht op ten hoogste 30 minuten verlenging van de duur van de toets van het centraal examen.

Een andere aanpassing kan worden toegestaan wanneer ze in de deskundigheidsverklaring is opgenomen of aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in de deskundigenverklaring. Aangepaste beoordelingen spelling en gebruik van spellinglijsten en/of regelkaarten zijn bij het centraal eindexamen niet toegestaan. Bij het schoolexamen bepaalt de school zelf in welke mate spelling meeweegt bij de correctie. De school mag daarbij geen uitzondering maken voor dyslectische leerlingen: de correctievoorschriften gelden voor alle leerlingen. Wel kan de dyslectische leerling gebruikmaken van een computer met spellingcontrole.

Voor leerlingen met ernstige rekenproblemen (ER) of dyscalculie gelden sinds 1 augustus 2022 de nieuwe rekeneisen. Hierbij is het aparte rekenexamen ER komen te vervallen en maken zij het nieuwe instellingsexamen. Omdat er veel meer rekening is gehouden met leerlingen met ER of dyscalculie, zijn aangepaste examens niet meer nodig.

De examencoördinator van de school meldt aan de inspectie welke leerlingen aangepast examen doen en op welke wijze zij dat doen.

© Stichting Aeres Groep. Alle rechten
voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd
gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt in enige
vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch,
mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige
andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van Aeres.

Postbus 245, 6710 BE Ede
Bovenbuurtweg 27, 6717 XA Ede
088 020 7020
aeresvmbo.nl
vmbo@aeres.nl